

УДК 336.025

Цетнар Л. - ст. гр. МУНАД-21

Тернопільський національний економічний університет

ФІНАНСОВА КРИЗА ПІДПРИЄМСТВА ТА ШЛЯХИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

Науковий керівник: к.н.м., доц. Островська Г.Й.

У практиці розвитку країн із ринковою економікою банкрутство виступає як механізм регулювання та саморегулювання економіки і, насамперед, дотримання виконання зобов'язань суб'єктами господарювання.

Банкрутство, як елемент ринкових відносин, стало реальністю і сучасної української економіки. Сьогодні ще багато керівників не хочуть вірити в те, що їхні підприємства можуть бути визнані банкрутами. Таке ставлення пояснюється тим, що протягом попередніх десятиліть економіка розвивалася не за законами ринку, а була наслідком тогочасної державної політики.

Загрозу неплатоспроможності та банкрутства підприємства на практиці пов'язують із фінансовою кризою, під якою розуміють фазу розбалансованої діяльності підприємства та обмежених можливостей його впливу на фінансові відносини. Розрізняють три фази фінансової кризи: фаза, яка безпосередньо не загрожує функціонуванню підприємства (за умови переведення його на режим антикризового управління); фаза, яка загрожує подальшому існуванню підприємства і потребує негайного проведення фінансової санації; кризовий стан, який не сумісний з подальшим існуванням підприємства і призводить до його ліквідації.

Фактори, які можуть зумовити фінансову кризу на підприємстві доцільно поділити на зовнішні (екзогенні) та внутрішні (ендогенні). До зовнішніх слід віднести: спад кон'юнктури в економіці в цілому, значний рівень інфляції, посилення конкуренції в галузі, політична нестабільність держави та ін. Внутрішніми причинами можуть бути: відсутність стратегічної спрямованості підприємства, значна питома вага непродуктивних витрат, неефективне використання ресурсів тощо.

Розрізняють три види кризи:

- Стратегічна криза (коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал і відсутні довгострокові фактори успіху);
- Криза прибутковості (систематична збитковість діяльності зменшує власний капітал, і це призводить до незадовільної структури);
- Криза ліквідності (підприємство є неплатоспроможним або існує реальна загроза втрати платоспроможності)

Між окремими видами кризи існують тісні причинно-наслідкові зв'язки: стратегічна криза спричиняє кризу прибутковості, яка, у свою чергу, призводить до втрати підприємством ліквідності.

Отже, фінансова криза підприємства призводить до: скорочення попиту на його продукцію, зниження обсягів виробництва, зростання заборгованості постачальникам, держбюджету та банкам, затримки з виплатою заробітної плати працівникам. Кількість таких підприємств в економіці України неухильно зростає. Причому тенденції банкрутства поширюються не лише на окремих суб'єктів господарювання, а й на цілі галузі економіки.

Тому, банкрутство підприємств – це і є наслідок глибокої фінансової кризи, система заходів щодо управління якою не дала позитивних результатів.